

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

21 ianuarie 2016*

„Recurs — Articolul 81 CE — Înțelegeri — Piața spaniolă a bitumului rutier — Împărțirea pieței și coordonarea prețurilor — Durata excesivă a procedurii în fața Tribunalului — Articolul 261 TFUE — Regulamentul (CE) nr. 1/2003 — Articolul 31 — Competență de fond — Articolul 264 TFUE — Anularea în tot sau în parte a deciziei Comisiei”

În cauza C-603/13 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 22 noiembrie 2013,

Galp Energía España SA, cu sediul în Alcobendas (Spania),

Petróleos de Portugal (Petrogal) SA, cu sediul în Lisabona (Portugalia),

Galp Energía SGPS SA, cu sediul în Lisabona,

reprezentate de M. Slotboom, avocat, și de G. Gentil Anastácio, avocat,

recurente,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de C. Urraca Caviedes și de F. Castillo de la Torre, în calitate de agenți, asistați de J. Rivas Andrés, avocat, și de G. Eclair-Heath, solicitor,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul T. von Danwitz, președintele Camerei a patra, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a cincea, domnul K. Lenaerts, președintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a cincea, domni D. Šváby (raportor), A. Rosas și C. Vajda, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 15 aprilie 2015,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 16 iulie 2015,

* Limba de procedură: engleza.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, GALP Energía España SA (denumită în continuare „GALP Energía España”), Petróleos de Portugal (Petrogal) SA (denumită în continuare „Petróleos de Portugal”) și GALP Energía SGPS SA (denumită în continuare „GALP Energía SGPS”) (denumite în continuare, împreună, „recurente”) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 16 septembrie 2013, Galp Energía España și alții/Comisia (T-462/07, EU:T:2013:459, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care acesta din urmă, pe de o parte, a anulat în parte Decizia C(2007) 4441 final a Comisiei din 3 octombrie 2007 privind o procedură în temeiul articolului 81 CE, devenit articolul 101 TFUE [cazul COMP/38.710 – Bitum (Spania)] (denumită în continuare „decizia în litigiu”), și a redus cuantumul amenzii care le-a fost aplicată și, pe de altă parte, a respins în rest acțiunea.

Cadrul juridic

- 2 Articolul 31 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101 TFUE] și [102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167, rectificare în Ediție specială, 08/vol. 4, p. 269) prevede:

„Curtea de Justiție are plenitudine de competență cu privire la acțiunile introduse împotriva deciziilor prin care Comisia stabilește o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu. Curtea de Justiție poate elimina, reduce sau mări amenda sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată.”

Istoricul cauzei și decizia în litigiu

- 3 Istoricul cauzei a fost expus la punctele 1-85 din hotărârea atacată și poate fi rezumat după cum urmează în vederea prezentei proceduri.
- 4 Produsul vizat de încălcare este bitumul de penetrație, un bitum care nu a făcut obiectul niciunei prelucrări și care este utilizat pentru construirea și pentru întreținerea șoselelor.
- 5 Piața spaniolă a bitumului cuprinde, pe de o parte, trei producători, grupurile Repsol, CEPESA-PROAS și BP, și, pe de altă parte, importatori, printre care figurează grupurile Nynäs și cel format din recurente.
- 6 Din 1990 până în 2003, activele Galp Energía España, fostă Petrogal Española SA, au fost deținute în proporție de 89,29 % de Petróleos de Portugal și de 10,71 % de Tagus RE, companie de asigurări ea însăși controlată în proporție de 98 % de Petróleos de Portugal. Din anul 2003, Galp Energía España este o filială deținută în totalitate de Petróleos de Portugal. Aceasta este, la rândul său, o filială deținută în totalitate de Galp Energía SGPS de la 22 aprilie 1999.
- 7 Galp Energía España are ca obiect de activitate vânzarea și comercializarea de bitum în Spania. Cifra sa de afaceri aferentă bitumului vândut părților din afara grupului în Spania s-a ridicat la 13 000 000 de euro în 2001, ultimul an complet al încălcării, respectiv 4,54 % din piața relevantă. Cifra de afaceri totală consolidată a Galp Energía SGPS a reprezentat 12 576 000 000 de euro în 2006.
- 8 În urma unei cereri de imunitate prezentate la 20 iunie 2002 de grupul BP în temeiul Comunicării Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO 2002, C 45, p. 3), au fost efectuate verificări la 1 și la 2 octombrie 2002 la grupurile Repsol, PROAS, BP, Nynäs și cel format din recurente.

- 9 La 6 februarie 2004, Comisia a trimis întreprinderilor în cauză o primă serie de solicitări de informații în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, primul regulament de punere în aplicare a articolelor [81 CE] și [82 CE] (JO 1962, 13, p. 204, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 3).
- 10 Prin faxul din 31 martie și, respectiv, din 5 aprilie 2004, Repsol și PROAS au prezentat Comisiei o cerere în temeiul Comunicării sale privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri, însoțită de o declarație a întreprinderii.
- 11 După ce a adresat alte patru solicitări de informații întreprinderilor vizate, Comisia a deschis în mod formal o procedură și a notificat, de la 24 la 28 august 2006, o comunicare privind obiecțiunile grupurilor BP, Repsol, CEPSA-PROAS, Nynäs și celui format din recurente.
- 12 La 3 octombrie 2007, Comisia a adoptat decizia în litigiu prin care a constatat că cele 13 societăți care sunt destinatarele acesteia participaseră la un ansamblu de acorduri și de practici concertate în comercializarea bitumului de penetrație pe teritoriul spaniol (cu excepția Insulelor Canare) sub forma unei împărțiri a pieței și a unei coordonări a prețurilor.
- 13 Diferitele comportamente ilicite sau componente care au fost identificate sunt următoarele:
- stabilirea cotelor de vânzări;
 - împărțirea volumelor de produs și a clienților între toți participanții la înțelegere, pe baza acestor cote;
 - controlul punerii în aplicare a împărțirii pieței și a clienților, prin intermediul unor schimburi de informații cu privire la volumele de vânzări (denumit în continuare „sistemul de monitorizare”);
 - crearea unui mecanism de compensare destinat să corecteze diferențele intervenite în ceea ce privește împărțirea convenită a pieței și a clienților (denumit în continuare „mecanismul de compensare”);
 - acordul cu privire la modificarea prețurilor bitumului și la data aplicării noilor prețuri;
 - participarea la reuniuni regulate și la alte contacte pentru a conveni asupra restricțiilor privind concurența prezentate mai sus și la punerea lor în aplicare sau la modificarea acestora în funcție de necesități.
- 14 Comisia a considerat stabilit faptul că personalul Galp Energía España participase la înțelegere pe seama acesteia. În lumina jurisprudenței privind prezumția exercitării efective de către societatea-mamă a unei influențe decisive asupra filialei sale pe care o deține în totalitate și ținând seama de legăturile de participație dintre Galp Energía España, Petróleos de Portugal și Galp Energía SGPS, Comisia a apreciat că Galp Energía España, Petróleos de Portugal și de asemenea, începând cu 22 aprilie 1999, Galp Energía SGPS constituiseră o singură întreprindere în vederea aplicării articolului 81 alineatul (1) CE.
- 15 Comisia a considerat că fiecare dintre cele două restricții privind concurența constatate, respectiv acordurile orizontale de împărțire a pieței și coordonarea prețurilor, constituia, prin însăși natura sa, cele mai grave tipuri de încălcări ale articolului 81 CE, care sunt susceptibile să justifice, potrivit jurisprudenței, calificarea drept încălcări „foarte grave” exclusiv în considerarea naturii lor, fără a fi necesar ca un astfel de comportament să acopere o zonă geografică specifică sau să aibă un impact deosebit.

- 16 Comisia a considerat că era imposibil să se măsoare impactul real al înțelegerii asupra pieței, din cauza, printre altele, a insuficienței informațiilor cu privire la evoluția probabilă pe care ar fi avut-o prețurile nete ale bitumului în Spania în lipsa unor acorduri. Comisia a apreciat că nu avea obligația să demonstreze cu precizie veritabilul efect al înțelegerii asupra pieței relevante, nici să îl cuantifice, ci a considerat că se putea limita la estimări ale probabilității unui astfel de efect. În orice caz, Comisia a considerat că acordurile din cadrul înțelegerii fuseseră puse în aplicare și că era probabil ca acestea să fi produs efecte anticoncurențiale reale.
- 17 Având în vedere natura încălcării, Comisia a considerat că grupurile Repsol, PROAS, BP, Nynäs și cel format din recurente comiseseră o încălcare foarte gravă a articolului 81 CE și a precizat că această concluzie era formulată independent de aspectul dacă încălcarea avusese un impact măsurabil asupra pieței relevante. Comisia a adăugat că lua în considerare faptul că coluziunea privise numai piața spaniolă.
- 18 Comisia a stabilit „cuanțul de plecare” al amenzilor care urmau să fie aplicate luând în considerare gravitatea încălcării, valoarea pieței în cauză estimată la 286 400 000 de euro în 2001, ultimul an complet al încălcării, și faptul că încălcarea era limitată la vânzările de bitum efectuate într-un singur stat membru. Ținând seama de elementele de mai sus, Comisia a stabilit cuanțul de plecare al amenzilor la 40 000 000 de euro.
- 19 Comisia a clasat ulterior întreprinderile destinate ale deciziei în litigiu în diferite categorii definite în funcție de importanța lor respectivă pe piața relevantă, în vederea aplicării tratamentului diferențiat, astfel încât să țină seama de capacitatea lor economică efectivă de a cauza un prejudiciu grav concurenței. În acest scop, Comisia s-a întemeiat pe cotele lor, exprimate în valoarea vânzărilor, pe piața bitumului de penetrație rutier spaniol din anul 2001.
- 20 Repsol și PROAS, ale căror cote pe piața relevantă se ridicau la 34,04 % și, respectiv, la 31,67 % în anul 2001, au fost clasate în prima categorie, BP, cu o cotă de piață de 15,19 %, în a doua categorie, iar Nynäs, precum și recurente, ale căror cote de piață se situau între 4,54 % și 5,24 %, în a treia categorie. Pe acest temei, cuanțurile de bază ale amenzilor care urmau să fie aplicate au fost adaptate după cum urmează:
- prima categorie, pentru Repsol și pentru PROAS: 40 000 000 de euro;
 - a doua categorie, pentru BP: 18 000 000 de euro;
 - a treia categorie, pentru Nynäs și pentru recurente: 5 500 000 de euro;
- 21 Pentru a stabili cuanțul amenzilor la un nivel care să garanteze efectul suficient de disuasiv, Comisia a considerat adecvat să aplice cuanțului amenzii care urma să fie aplicată BP și Repsol un multiplicator de 1,8 și, respectiv, de 1,2, în funcție de cifra lor de afaceri globală a anului 2006, ultimul exercițiu înainte de adoptarea deciziei în litigiu, dar să nu aplice un multiplicator cuanțului amenzii care urma să fie aplicată PROAS, Nynäs și recurențelor.
- 22 După majorarea cuanțului de plecare al amenzilor în funcție de durata încălcării, care determină un cuanțum de bază al amenzii de 9 625 000 de euro pentru GALP Energía España, precum și pentru Petróleos de Portugal și de 7 150 000 de euro pentru GALP Energía SGPS, Comisia a concluzionat de asemenea că valoarea amenzii care urma să fie aplicată Repsol și PROAS trebuia majorată cu 30 % pentru circumstanțe agravante, întrucât aceste două întreprinderi au fost liderii încălcării.
- 23 Comisia a comparat rolul recurențelor cu cel avut de Repsol, de PROAS și de BP și a examinat dacă se justifica o reducere a cuanțului amenzilor. Aceasta a considerat adecvat să facă distincție între rolul diferit jucat de recurente ținând seama de participarea lor mai limitată la încălcare și a decis să reducă cu 10 % cuanțul amenzilor lor.

- 24 Galp Energía España și Petróleos de Portugal au fost, așadar, obligate, la articolul 2 din dispozitivul deciziei în litigiu, în solidar, la plata unei amenzi în cuantum de 8 662 500 de euro, din care 6 435 000 de euro trebuiau achitați în solidar de Galp Energía SGPS.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 25 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 19 decembrie 2007, recurentele au solicitat anularea în tot sau în parte a deciziei în litigiu și, în subsidiar, reducerea cuantumului amenzii care le-a fost aplicată.
- 26 În susținerea acțiunii formulate, recurentele au invocat nouă motive.
- 27 Tribunalul a admis al treilea motiv al recurentelor și a anulat articolul 1 din decizie, în care constată implicarea Galp Energía España, a Petróleos de Portugal și a Galp Energía SGPS într-un ansamblu de acorduri și de practici concertate pe piața spaniolă a bitumului, în măsura în care acest ansamblu cuprinde, pe de o parte, sistemul de monitorizare a punerii în aplicare a acordurilor de împărțire a pieței și a clienților și, pe de altă parte, mecanismul de compensare destinat să corecteze abaterile de la acordurile de împărțire a pieței și a clienților.
- 28 În acest scop, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 215, 292, 293 și 301 din hotărârea atacată, Tribunalul s-a întemeiat numai pe elemente de probă contemporane cu faptele pentru a considera că răspunderea recurentelor în temeiul sistemului de monitorizare și al mecanismului de compensare nu fusese dovedită. Acesta a refuzat astfel să ia în considerare declarația domnului V. C., director al vânzărilor de bitum în cadrul Petrolgal Española SA, devenită Galp Energía España, din 6 decembrie 2007, depusă la dosarul procedurii jurisdicționale de către recurente, și, prin urmare, nereținută de Comisie în cadrul deciziei în litigiu ca element de probă incriminator.
- 29 La punctele 611, 625 și 626 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat însă, ținând seama de această declarație din 6 decembrie 2007 a domnului V. C., că recurentele avuseseră cunoștința de participarea celorlalți membri ai înțelegerii la mecanismul de compensare, că acestea puteau de asemenea să prevadă participarea celorlalți membri ai înțelegerii la sistemul de monitorizare și că, prin urmare, ele puteau fi considerate răspunzătoare pentru aceste două componente ale încălcării.
- 30 Având în vedere aceste elemente, Tribunalul a considerat la punctul 630 din hotărârea atacată că nu se impunea modificarea cuantumului de plecare al amenzii, dar, la punctul 632 din această hotărâre, a apreciat ca fiind necesar să crească nivelul reducerii amenzii aplicate de Comisie în temeiul circumstanțelor atenuante.
- 31 La punctele 635 și 636 din hotărârea menționată, acesta a admis, așadar, în parte al nouălea motiv și a efectuat o reducere suplimentară cu 4 % a cuantumului amenzii, care se adăuga la reducerea cu 10 % deja acordată prin decizia în litigiu.
- 32 Tribunalul a respins celelalte motive de anulare formulate de părți, inclusiv al cincilea și al șaselea motiv, întemeiate pe nelegalitatea care afectează constatarea participării lor la coordonarea prețurilor, precum și durata acesteia.
- 33 În consecință, cuantumul amenzii aplicate Galp Energía España și Petróleos de Portugal la articolul 2 din dispozitivul deciziei în litigiu a fost stabilit la 8 277 500 de euro, în timp ce cuantumul amenzii aplicate Galp Energía SGPS la același articol a fost stabilit la 6 149 000 de euro.

Concluziile părților

- 34 Prin recursul formulat, recurentele solicită Curții:
- cu titlu principal, anularea hotărârii atacate;
 - anularea articolelor 1-3 din decizia în litigiu, în măsura în care le privește, și/sau reducerea cuantumului amenzii care le-a fost aplicată;
 - cu titlu subsidiar, anularea hotărârii atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului și
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 35 Comisia solicită Curții:
- respingerea recursului și
 - obligarea recurenților la plata tuturor cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

- 36 În susținerea recursului, recurentele invocă trei motive.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe erori de drept care afectează constatarea participării recurenților la activitățile de coordonare a prețurilor în perioada 1995-2002

Argumentele părților

- 37 Prin intermediul primului motiv, împărțit în trei aspecte, recurentele susțin că Tribunalul a aplicat în mod eronat articolul 81 alineatul (1) CE, a denaturat elementele de probă și a încălcat normele de procedură care guvernează aprecierea probelor, precum și principiul general al prezumției de nevinovăție garantat de articolul 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) prin faptul că a constatat, la punctele 407 și 456 din hotărârea atacată, că nu se putea considera că Comisia a reținut în mod nelegal participarea recurenților la coordonarea prețurilor „până în 2002”. În plus, Tribunalul nu ar fi motivat această constatare corespunzător cerințelor legale.
- 38 Prin intermediul primului aspect al motivului invocat, recurentele impută Tribunalului că nu a ținut seama la punctele 370-408 din hotărârea atacată, pentru a constata că Comisia demonstrase participarea recurenților la activitățile de coordonare a prețurilor între anul 1995 și anul 2002, de două elemente dezincriminatoare, și anume faptul că nici cererea de clemență formulată de BP, nici documentele contemporane cu faptele prezentate de BP nu menționau că recurentele luaseră parte la activitățile de coordonare a prețurilor.
- 39 Prin intermediul celui de al doilea aspect al motivului invocat, recurentele impută Tribunalului că nu a arătat că decizia în litigiu nu conține nicio probă în ceea ce privește începutul pretensei participări a recurenților la activitățile de coordonare a prețurilor.
- 40 Recurentele susțin, în această privință, că declarațiile făcute de Repsol și de PROAS pentru clemență nu menționează niciun fapt concret, inclusiv datele, reuniunile, apelurile telefonice sau creșterile prețurilor, și că aceste declarații nu sunt suficient de precise și de concordante pentru a demonstra participarea recurenților la activitățile de coordonare a prețurilor din anul 1995 până în anul 2002. În

acest sens, recurențele arată de asemenea că data de la care începe împărțirea pieței nu poate fi privită drept data de început al participării Petróleos de Portugal la acordurile privind prețurile, întrucât aceste două acorduri constituie, potrivit deciziei în litigiu, aspecte distincte ale înțelegerii.

- 41 Prin intermediul celui de al treilea aspect al motivului invocat, recurențele critică Tribunalul întrucât a considerat că schimbul de mesaje electronice interne din cadrul Galp Energía España din 18 și din 19 octombrie 2000, examinat la punctele 387-404 din hotărârea atacată, constituie un element de probă contemporan cu faptele care demonstrează participarea recurențelor la coordonarea prețurilor.
- 42 Comisia consideră că acest motiv este inadmisibil și, în orice caz, neîntemeiat.

Aprecierea Curții

- 43 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, din articolul 256 TFUE, din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, precum și din articolul 168 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul de procedură al acesteia rezultă că un recurs trebuie să indice cu precizie elementele criticate din hotărârea atacată, precum și argumentele juridice care susțin în mod concret această cerere, sub sancțiunea inadmisibilității recursului sau a motivului în cauză (a se vedea în special Hotărârea Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctul 29 și jurisprudența citată).
- 44 Astfel, nu respectă aceste cerințe și trebuie declarat inadmisibil un motiv a cărui argumentare nu este suficient de precisă și de fundamentată pentru a permite Curții să își exercite controlul legalității (a se vedea în acest sens Hotărârea Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctul 30 și jurisprudența citată).
- 45 Or, argumentele întemeiate pe nerespectarea articolului 81 alineatul (1) CE, pe un viciu de motivare a deciziei în litigiu, pe încălcarea normelor de procedură care guvernează aprecierea probelor, precum și pe principiul general al prezumției de nevinovăție, precum și susținerile privind denaturarea elementelor de probă nu identifică cu precizia necesară o eroare de drept pe care ar fi săvârșit-o Tribunalul, ci se compun din afirmații generale și neîntemeiate, astfel încât trebuie respinse ca inadmisibile.
- 46 În ceea ce privește primul și al treilea aspect ale prezentului motiv, în măsura în care recurențele impută Tribunalului, pe de o parte, că nu a ținut seama de două elemente de probă pentru a constata că Comisia demonstrase participarea recurențelor la activitățile de coordonare a prețurilor între anul 1995 și anul 2002 și, pe de altă parte, că a considerat că schimbul de mesaje electronice interne ale recurențelor din 18 și din 19 octombrie 2000 constituie un element de probă contemporan cu faptele care demonstrează participarea lor la coordonarea prețurilor, este suficient să se amintească faptul că, în conformitate cu articolul 256 alineatul (1) al doilea paragraf TFUE și cu articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, recursul este limitat la chestiuni de drept. Tribunalul este, în consecință, singurul competent să constate și să aprecieze faptele pertinente, precum și elementele de probă care îi sunt prezentate. Aprecierea acestor fapte și a acestor elemente de probă nu constituie, așadar, sub rezerva cazului denaturării lor, evocată numai inexact și nedovedită de recurențe în speță, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Curții în cadrul unui recurs (a se vedea în special în acest sens Hotărârea Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctul 84).
- 47 Prin urmare, aceste argumente trebuie respinse ca inadmisibile.

- 48 În ceea ce privește al doilea aspect al prezentului motiv, în măsura în care recurentele impută Tribunalului că nu a reținut că decizia în litigiu nu cuprindea nicio probă cu privire la începutul pretensei participări a recurenților la activitățile în discuție de coordonare a prețurilor, este suficient să se arate că, contrar celor susținute de recurente, argumentația menționată nu a fost invocată de ele în fața Tribunalului. Aceasta este, așadar, nouă și, prin urmare, inadmisibilă.
- 49 Având în vedere cele ce precedă, primul motiv trebuie respins ca inadmisibil în ansamblul său.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea termenului rezonabil de judecare de către Tribunal

Argumentele părților

- 50 Recurentele susțin că Tribunalul a încălcat articolul 47 din cartă și articolul 6 alineatul (1) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), întrucât nu s-a pronunțat într-un termen rezonabil, fapt ce ar justifica anularea hotărârii atacate și a deciziei în litigiu sau, în subsidiar, o reducere substanțială a amenzii care le-a fost aplicată.
- 51 Acestea arată că acțiunea lor în anulare a fost depusă la 19 decembrie 2007, procedura scrisă a fost închisă la 21 octombrie 2008, procedura orală a fost deschisă la 12 noiembrie 2012, ședința a avut loc la 24 ianuarie 2013, iar hotărârea a fost pronunțată la 16 septembrie 2013.
- 52 Întrucât întreaga procedură a durat aproximativ cinci ani și nouă luni (69 de luni), cu o perioadă de patru ani și o lună (49 de luni) între închiderea procedurii scrise și deschiderea procedurii orale, recurentele apreciază, în temeiul criteriului definit de Curte în Hotărârea Baustahlgewebe/Comisia (C-185/95 P, EU:C:1998:608), că Tribunalul nu și-a îndeplinit obligația de a se pronunța într-un termen rezonabil.
- 53 Recurentele subliniază în această privință, pe de o parte, că respectiva cauză era cu mult mai puțin complexă decât cea mai mare parte a celorlalte cauze privind înțelegeri prezentate în fața Tribunalului și că numărul acțiunilor era limitat, întrucât numai patru membri ai înțelegerii au formulat o acțiune și, pe de altă parte, că durata excesivă a procedurii în fața Tribunalului nu poate fi nicidecum imputabilă comportamentului lor.
- 54 Comisia susține la rândul său că, potrivit unei jurisprudențe consacrate a Curții, în lipsa unei influențe a nerespectării unui termen rezonabil de judecare asupra soluționării litigiului, anularea hotărârii atacate nu ar remedia încălcarea termenului rezonabil de judecare.

Aprecierea Curții

- 55 Trebuie amintit că o încălcare săvârșită de o instanță a Uniunii a obligației sale rezultate din articolul 47 al doilea paragraf din cartă de a judeca într-un termen rezonabil cauzele cu care este sesizată trebuie să fie sancționată printr-o acțiune în despăgubire introdusă la Tribunal, o asemenea acțiune constituind un remediu efectiv. Astfel, o cerere prin care se solicită repararea prejudiciului cauzat de nerespectarea de către Tribunal a unui termen rezonabil de judecare nu poate fi introdusă direct la Curte în cadrul unui recurs, ci trebuie introdusă chiar la Tribunal (Hotărârea Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctul 66, Hotărârea ICF/Comisia, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, punctul 57, precum și Hotărârea Guardian Industries și Guardian Europe/Comisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punctele 17 și 18).

- 56 Tribunalul, competent în temeiul articolului 256 alineatul (1) TFUE și sesizat cu o cerere de despăgubiri, are obligația de a se pronunța asupra unei astfel de cereri, statuând într-un complet diferit de cel care a trebuit să soluționeze litigiul care a determinat procedura a cărei durată este criticată (a se vedea în acest sens Hotărârea Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctul 67, Hotărârea ICF/Comisia, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, punctul 58, precum și Hotărârea Guardian Industries și Guardian Europe/Comisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punctul 19).
- 57 În aceste condiții, întrucât este evident, fără a fi necesar ca părțile să prezinte elemente suplimentare în această privință, că Tribunalul și-a încălcat în mod suficient de grav obligația de a se pronunța în cauză într-un termen rezonabil, Curtea poate stabili acest fapt (a se vedea în acest sens Hotărârea Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctul 90, Hotărârea ICF/Comisia, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, punctul 59, precum și Hotărârea Guardian Industries și Guardian Europe/Comisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punctul 20).
- 58 Această situație se regăsește în speță. Durata procedurii desfășurate în fața Tribunalului, și anume aproape cinci ani și nouă luni, care cuprinde, în special, o perioadă de patru ani și o lună care s-a scurs, fără niciun act de procedură, între încheierea procedurii scrise și ședință, nu se poate explica nici prin natura, nici prin complexitatea cauzei, nici prin contextul acesteia. Astfel, pe de o parte, litigiul supus judecării Tribunalului nu prezenta un grad de complexitate deosebit. Pe de altă parte, nu reiese nici din hotărârea atacată, nici din elementele furnizate de părți că această perioadă de inactivitate s-a dovedit a fi justificată în mod obiectiv sau că recurențele contribuiseră la aceasta.
- 59 Din considerațiile prezentate la punctul 55 din prezenta hotărâre rezultă însă că al treilea motiv al prezentului recurs trebuie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe faptul că Tribunalul și-a depășit competența de fond

Argumentele părților

- 60 Al doilea motiv al recurențelor cuprinde trei aspecte.
- 61 Prin intermediul primului aspect al acestui motiv, recurențele arată că Tribunalul a comis, la punctele 625, 626 și 630 din hotărârea atacată, o eroare de drept întrucât și-a depășit competențele, în măsura în care, în cadrul unui motiv invocat din oficiu, a reținut, în temeiul competenței sale de fond, răspunderea acestora pentru două componente ale încălcării articolului 81 alineatul (1) CE, și anume cunoașterea mecanismului de compensare și previzibilitatea sistemului de monitorizare.
- 62 Tribunalul s-ar fi pronunțat în speță și *ultra petita*, având în vedere că, în decizia în litigiu, Comisia nu s-a întemeiat pe aceste motive, că respectivele motive nu au fost invocate ca motive de anulare de către recurențe și că nu au făcut obiectul niciunei dezbateri, cu excepția celui privind admisibilitatea declarației domnului V. C.
- 63 În ceea ce o privește, Comisia susține că Tribunalul putea, atunci când s-a pronunțat cu privire la nivelul amenzii aplicate recurențelor, să țină seama de cunoașterea de către acestea din urmă a mecanismelor de monitorizare și de compensare, din moment ce este vorba despre o împrejurare de fapt. Aceasta apreciază că Tribunalul putea face același lucru în ceea ce privește declarația domnului V. C., în special în măsura în care, la punctul 40 din Hotărârea KNP BT/Comisia (C-248/98 P, EU:C:2000:625), Curtea recunoaște Tribunalului, atunci când apreciază caracterul adecvat al amenzilor, posibilitatea de a ține seama de informații suplimentare care nu figurau în decizia care era supusă examinării sale ca elemente impuse în temeiul obligației de motivare. În sfârșit, Comisia consideră că motivul este inoperant, în măsura în care Tribunalul a redus deja cuantumul amenzii.

- 64 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, recurente susțin că Tribunalul, prin faptul că a statuat la punctele 624 și 625 din hotărârea atacată că îi revenea sarcina, în exercitarea competenței sale de fond, să ia în considerare declarația domnului V. C. pentru a stabili răspunderea recurenților ca urmare a cunoașterii de către acestea a mecanismului de compensare și a previzibilității sistemului de monitorizare, a încălcat dreptul la un proces echitabil, inclusiv principiul egalității armelor, dreptul la apărare și, mai precis, principiul contradictorialității.
- 65 Tribunalul nu ar fi respectat aceste principii prin faptul că nu a comunicat cu precizie recurenților, înainte de a se pronunța, natura și obiectul acestui nou motiv, conform cerințelor prevăzute la articolul 6 din CEDO, precum și la articolele 47 și 48 din cartă.
- 66 Comisia contestă aceste argumente, punând accentul pe faptul că elementele de probă prezentate de domnul V. C. privind cunoașterea de către recurente a mecanismelor de monitorizare și de compensare au fost menționate pentru prima dată de acestea din urmă. Prin urmare, ar fi absurd din partea recurenților să pretindă că nu au putut lua cunoștință de aceste elemente.
- 67 Prin intermediul celui de al treilea aspect al celui de al doilea motiv, recurente susțin că, prin stabilirea răspunderii recurenților pentru cele două componente ale încălcării, Tribunalul ar fi denaturat, la punctul 626 din hotărâre, elementele de probă și ar fi încălcat principiul prezumției de nevinovăție. Constatarea s-ar întemeia pe o citare incompletă a declarației domnului V. C. din care ar rezulta astfel cu claritate că el nu avea cunoștință de natura mecanismului de compensare, care făcea obiectul deciziei în litigiu.
- 68 Potrivit Comisiei, Tribunalul, dimpotrivă, nu a denaturat elementele de probă care figurează în declarația domnului V. C.

Aprecierea Curții

- 69 Prin intermediul primului aspect al celui de al doilea motiv, interpretat prin coroborare cu al doilea aspect al motivului menționat, recurentele impută Tribunalului că și-a depășit limitele competenței sale de fond, astfel cum este definită la articolul 261 TFUE și la articolul 31 din Regulamentul nr. 1/2003.
- 70 Pentru a aprecia temeinicia primului aspect al acestui motiv, trebuie să se arate cu titlu introductiv că, după ce a constatat, pe de o parte, la punctele 265, 266, 270 și 292 din hotărârea atacată, că Comisia nu a dovedit participarea recurenților la mecanismul de compensare și de control în cauză și, pe de altă parte, la punctul 282 din această hotărâre, că Comisia nu și-a întemeiat decizia în litigiu pe un alt motiv decât participarea recurenților la aceste două componente pentru a reține răspunderea lor în această privință, Tribunalul a afirmat la punctele 624-626 și 630 din hotărârea menționată următoarele:
- „624[...] în speță, revine Tribunalului obligația de a ține seama, în cadrul competenței sale de fond, de declarația din 6 decembrie 2007 a domnului V. C.
- 625 [...] având în vedere această declarație, trebuie să se constate că reclamantele avuseseră cunoștință de participarea celorlalți membri ai înțelegerii la mecanismul de compensare și că de asemenea puteau să prevadă participarea celorlalți membri ai înțelegerii la sistemul de monitorizare.
- 626 Reclamantele pot fi, așadar, considerate răspunzătoare pentru aceste două componente ale încălcării (Hotărârea Curții Comisia/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, EU:C:1999:356, punctul 83).

[...]

630 Dat fiind că reclamantele pot fi considerate răspunzătoare pentru sistemul de monitorizare și pentru mecanismul de compensare, precum și pentru toate celelalte comportamente ilicite, nu se impune modificarea quantumului de plecare al amenzii [...]"

- 71 Trebuie de asemenea amintit că sistemul de control jurisdicțional al deciziilor Comisiei privind procedurile de aplicare a articolelor 101 TFUE și 102 TFUE constă într-un control al legalității actelor instituțiilor prevăzut la articolul 263 TFUE, care poate fi completat, în aplicarea articolului 261 TFUE și la cererea reclamantilor, prin exercitarea de către Tribunal a unei competențe de fond în ceea ce privește sancțiunile aplicate de Comisie în acest domeniu (Hotărârea Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctul 42).
- 72 În această privință, astfel cum Curtea a avut deja ocazia să precizeze în mai multe rânduri, întinderea controlului de legalitate prevăzut la articolul 263 TFUE se extinde la toate elementele deciziilor Comisiei privind procedurile de aplicare a articolelor 101 TFUE și 102 TFUE care fac obiectul unui control aprofundat asigurat de Tribunal, în drept și în fapt, în lumina motivelor invocate de reclamante (a se vedea în acest sens Hotărârea KME Germany și alții/Comisia, C-272/09 P, EU:C:2011:810, punctele 102 și 109, Hotărârea Chalkor/Comisia, C-386/10 P, EU:C:2011:815, punctele 62 și 82, precum și Hotărârea Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctele 56 și 59) și ținând seama de ansamblul elementelor prezentate de acestea din urmă, indiferent că sunt anterioare sau ulterioare deciziei adoptate, indiferent că au fost prezentate în prealabil în cadrul procedurii administrative sau, pentru prima dată, în cadrul acțiunii cu care este sesizat Tribunalul, în măsura în care aceste din urmă elemente sunt pertinente pentru controlul legalității deciziei Comisiei (a se vedea în acest sens Hotărârea Knauf Gips/Comisia, C-407/08 P, EU:C:2010:389, punctele 87-92).
- 73 Trebuie amintit însă că instanțele Uniunii nu pot, în cadrul controlului de legalitate menționat la articolul 263 TFUE, să substituie motivarea autorului actului în cauză cu propria motivare (a se vedea în acest sens Hotărârea Frucona Košice/Comisia, C-73/11 P, EU:C:2013:32, punctul 89 și jurisprudența citată).
- 74 În plus, articolul 261 TFUE prevede că „[r]egulamentele adoptate de Consiliu și cele adoptate în comun de Parlamentul European și de Consiliu în conformitate cu dispozițiile tratatelor pot să confere Curții de Justiție a Uniunii Europene competența de fond în ceea ce privește sancțiunile prevăzute de aceste regulamente”. Prin utilizarea posibilității oferite de această dispoziție, legiuitorul Uniunii a reținut la articolul 31 din Regulamentul nr. 1/2003 că „Curtea de Justiție are plenitudine de competență cu privire la acțiunile introduse împotriva deciziilor prin care Comisia stabilește o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu și că [ea] poate elimina, reduce sau mări amenda sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată”.
- 75 Astfel, din moment ce își exercită competența de fond prevăzută la articolul 261 TFUE și la articolul 31 din Regulamentul nr. 1/2003, instanța Uniunii este autorizată, dincolo de simplul control al legalității sancțiunii, să substituie, pentru stabilirea quantumului acestei sancțiuni, cu propria apreciere aprecierea Comisiei, autorul actului în care acest quantum a fost inițial stabilit (a se vedea în acest sens Hotărârea Groupe Danone/Comisia, C-3/06 P, EU:C:2007:88, punctul 61).
- 76 În schimb, întinderea acestei competențe de fond este strict limitată, spre deosebire de controlul legalității prevăzut la articolul 263 TFUE, la stabilirea quantumului amenzii (a se vedea în acest sens în special Hotărârea Groupe Danone/Comisia, C-3/06 P, EU:C:2007:88, punctul 62, Hotărârea Alliance One International/Comisia, C-679/11 P, EU:C:2013:606, punctul 105, Hotărârea Comisia și alții/Siemens Österreich și alții, C-231/11 P-C-233/11 P, EU:C:2014:256, punctul 126, precum și Hotărârea Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctul 45).

- 77 Rezultă astfel că competența de fond de care dispune Tribunalul în temeiul articolului 31 din Regulamentul nr. 1/2003 privește numai aprecierea de către acesta a amenzii aplicate de Comisie, cu excluderea oricărei modificări a elementelor constitutive ale încălcării constatate în mod legal de Comisie în decizia cu care este sesizat Tribunalul.
- 78 Or, în speță, astfel cum s-a arătat la punctul 70 din prezenta hotărâre, deși a constatat că Comisia nu dovedise că recurentele participaseră la mecanismul de compensare, precum și la sistemul de monitorizare și că decizia în litigiu nu se întemeia pe niciun alt motiv decât participarea lor la aceste două componente ale încălcării, Tribunalul a constatat, în cadrul competenței sale de fond, la punctele 625, 626 și 630 din hotărârea atacată, că recurentele avuseseră cunoștința de participarea celorlalți membri ai înțelegerii la mecanismul de compensare, dar și că acestea puteau să prevadă participarea lor la sistemul de monitorizare. În consecință, Tribunalul a apreciat că, pe de o parte, recurentele puteau fi considerate răspunzătoare în temeiul articolului 101 TFUE și, pe de altă parte, că se impunea să țină seama de acest lucru în stabilirea cuantumului amenzii.
- 79 Procedând astfel, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept.
- 80 Întrucât primul aspect al celui de al doilea motiv este întemeiat, acesta trebuie, așadar, admis.
- 81 În consecință, hotărârea atacată trebuie anulată, în măsura în care stabilește, la punctul 3 din dispozitivul său, noul cuantum al amenzilor aplicate recurentelor, ținând seama de constatarea, efectuată în mod eronat de Tribunal în temeiul competenței sale de fond la punctele 625, 626 și 630 din hotărârea atacată, potrivit căreia recurentele avuseseră cunoștința de participarea celorlalți membri ai înțelegerii la mecanismul de compensare, puteau de asemenea să prevadă participarea acestora din urmă la sistemul de monitorizare și, prin urmare, puteau fi considerate răspunzătoare pentru aceste aspecte.
- 82 Având în vedere cele ce precedă, nu este necesar să se pronunțe cu privire la celelalte elemente ale celui de al doilea aspect și cu privire la al treilea aspect al celui de al doilea motiv.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

- 83 Conform articolului 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, Curtea poate, în cazul anulării hotărârii atacate, să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată.
- 84 Această situație se regăsește în prezenta cauză, întrucât Curtea dispune de toate elementele necesare pentru a se pronunța asupra acțiunii.
- 85 În acest scop, trebuie să se arate că, având în vedere punctul 1 din dispozitivul deciziei în litigiu astfel cum a fost anulat în parte prin hotărârea atacată și ținând seama de respingerea primului motiv al prezentului recurs la punctul 49 din prezenta hotărâre, este stabilit în mod definitiv că recurentele trebuie considerate răspunzătoare pentru participarea lor în perioada cuprinsă între 31 ianuarie 1995 și 1 octombrie 2002 pentru GALP Energía España, precum și pentru Petróleos de Portugal și în perioada cuprinsă între 22 aprilie 1999 și 1 octombrie 2002 pentru GALP Energía SGPS la un ansamblu de acorduri și de practici concertate în comercializarea bitumului de penetrație care acoperă întregul teritoriu spaniol (cu excepția Insulelor Canare) și care constă în acorduri de împărțire a pieței și în coordonarea prețurilor.
- 86 Astfel, constatarea efectuată de Tribunal cu privire la lipsa probei referitoare la participarea recurentelor la mecanismul de compensare, precum și la sistemul de monitorizare nu este de natură, conform articolului 264 primul paragraf TFUE, să determine anularea deciziei în litigiu în ansamblul său, întrucât aceste elemente prezentau caracterul de componente accesorii la încălcarea în discuție.

Astfel, împrejurarea potrivit căreia Comisia nu a prezentat proba unei astfel de participări a recurentelor nu modifică esența deciziei în litigiu, în măsura în care încălcarea unică și continuă constatată de aceasta se compune, după cum reiese din cuprinsul punctelor 12 și 13 din prezenta hotărâre, în principal din două ansambluri de încălcări principale, și anume împărțirea pieței și coordonarea prețurilor (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punctele 36-38).

- 87 Având în vedere cele ce precedă, trebuie să se statueze, în temeiul competenței de fond recunoscute Curții la articolul 261 TFUE și la articolul 31 din Regulamentul nr. 1/2003, asupra cuantumului amenzii care trebuie aplicată recurentelor (Hotărârea Guardian Industries și Guardian Europe/Comisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punctul 73 și jurisprudența citată).
- 88 În această privință, trebuie amintit că Curtea, pronunțându-se ea însăși în mod definitiv asupra litigiului în temeiul articolului 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții, este autorizată, în cadrul exercitării competenței sale de fond, să substituie aprecierea Comisiei cu propria apreciere și, în consecință, să anuleze, să reducă sau să majoreze amenda sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată (a se vedea în special Hotărârea KME Germany și alții/Comisia, C-389/10 P, EU:C:2011:816, punctul 130, precum și jurisprudența citată).
- 89 Pentru a stabili cuantumul amenzii aplicate, revine Curții sarcina de a aprecia ea însăși circumstanțele speței și tipul de încălcare în cauză (Hotărârea Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin/Comisia, 322/81, EU:C:1983:313, punctul 111).
- 90 Acest exercițiu presupune, în temeiul articolului 23 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003, să se ia în considerare, pentru fiecare întreprindere sancționată, gravitatea încălcării în cauză, precum și durata acesteia, cu respectarea principiilor, printre altele, ale motivării, proporționalității, individualizării sancțiunilor și egalității de tratament (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia și alții/Siemens Österreich și alții, C-231/11 P-C-233/11 P, EU:C:2014:256, punctele 53 și 56, Hotărârea Guardian Industries și Guardian Europe/Comisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punctul 75, precum și Hotărârea Comisia/Parker Hannifin Manufacturing și Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, punctul 77) și fără ca normele indicative definite de Comisie în liniile sale directe să creeze obligații pentru Curte (a se vedea prin analogie Hotărârea Italia/Comisia, C-310/99, EU:C:2002:143, punctul 52), chiar dacă acestea din urmă pot ghida instituțiile Uniunii atunci când își exercită competența de fond (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punctul 80, precum și jurisprudența citată).
- 91 În speță, trebuie să se constate că recurente au luat parte, pe teritoriul spaniol, la o încălcare unică și continuă care constă, în esență, în acorduri de împărțire a pieței și într-o coordonare a prețurilor, încălcare ce prezintă un caracter foarte grav din cauza propriei naturi (a se vedea în acest sens Hotărârea Versalis/Comisia, C-511/11 P, EU:C:2013:386, punctul 83), având o durată semnificativă de șapte ani și opt luni pentru GALP Energía España, precum și pentru Petróleos de Portugal și de trei ani și cinci luni pentru GALP Energía SGPS.
- 92 Trebuie să se țină seama și de faptul că, în ceea ce privește situația lor individuală, recurente dispuneau, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 514 din decizia în litigiu, de cote de piață de 4,54 %, care permit să se considere, asemenea Tribunalului la punctul 631 din hotărârea atacată, că, având în vedere dimensiunea lor, nu erau apte, prin comportamentul lor ilicit, să cauzeze un prejudiciu deosebit de grav concurenței. În plus, Comisia a arătat în mod întemeiat la punctele 566 și 567 din decizia în litigiu că recurente participaseră la încălcare într-un mod mai limitat decât celelalte întreprinderi.
- 93 În vederea stabilirii cuantumului amenzii care urma să fie aplicată recurentelor, Curtea consideră oportun să își însușească aprecierile efectuate de Comisie și de Tribunal în ceea ce privește cuantumul de bază al amenzii, precum și reducerea cu 10 % a acestuia care decurge din participarea limitată a

recurentelor la încălcarea în litigiu. O reducere suplimentară cu 10 % a cuantumului de bază trebuie totuși aplicată, această reducere adăugându-se astfel la reducerea cu 10 % acordată deja prin decizia în litigiu ca urmare a lipsei probei din partea Comisiei a participării recurentelor la mecanismul de compensare, precum și la sistemul de monitorizare.

- 94 În aceste condiții și ținând seama de ansamblul împrejurărilor de fapt din speță (a se vedea Hotărârea Guardian Industries și Guardian Europe/Comisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punctul 78 și jurisprudența citată), cuantumul amenzii aplicate în solidar GALP Energía España și Petróleos de Portugalia este stabilit la suma de 7,7 milioane de euro, din care GALP Energía SGPS este obligată la plata în solidar a sumei de 5,72 milioane de euro.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 95 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, atunci când recursul nu este fondat sau atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 96 În temeiul articolului 138 alineatul (1) din regulamentul respectiv, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Articolul 138 alineatul (3) din regulamentul menționat prevede, în plus, că, în cazul în care părțile cad, fiecare, în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată. Cu toate acestea, în cazul în care împrejurările cauzei justifică acest lucru, Curtea poate decide ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, o parte să suporte o fracțiune din cheltuielile de judecată efectuate de cealaltă parte.
- 97 În această privință, trebuie să se decidă, având în vedere împrejurările speței, că recurentele suportă două treimi din cheltuielile de judecată efectuate de Comisie și propriile cheltuieli de judecată efectuate în cadrul recursului și că Comisia suportă o treime din propriile cheltuieli de judecată și cheltuielile de judecată aferente acestei proceduri. Pe de altă parte, având în vedere motivele invocate de recurente în fața Tribunalului, dintre care o parte au fost respinse definitiv, fiecare dintre părți va suporta propriile cheltuieli de judecată aferente procedurii în primă instanță.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 16 septembrie 2013, Galp Energía España și alții/Comisia (T-462/07, EU:T:2013:459), în măsura în care stabilește, la punctul 3 din dispozitivul său, noul cuantum al amenzilor aplicate GALP Energía España SA, Petróleos de Portugal SA și GALP Energía SGPS SA, ținând seama de constatarea, efectuată în mod eronat de Tribunal în temeiul competenței sale de fond în motivarea acestei hotărâri, potrivit căreia GALP Energía España SA, Petróleos de Portugal SA și GALP Energía SGPS SA avuseseră cunoștință de participarea celorlalți membri ai înțelegerii la mecanismul de compensare, puteau de asemenea să prevadă participarea acestora din urmă la sistemul de monitorizare și, prin urmare, puteau fi considerate răspunzătoare pentru aceste aspecte.**
- 2) **Respinge în rest recursul.**
- 3) **Stabilește cuantumul amenzii aplicate în solidar GALP Energía España SA și Petróleos de Portugal SA la articolul 2 din Decizia C(2007) 4441 final a Comisiei din 3 octombrie 2007 privind o procedură în temeiul articolului 81 CE [cazul COMP/38.710 – Bitum (Spania)] la suma de 7,7 milioane de euro, din care GALP Energía SGPS SA este obligată la plata în solidar a sumei de 5,72 milioane de euro.**

- 4) **GALP Energía España SA, Petróleos de Portugal SA și GALP Energía SGPS SA suportă două treimi din cheltuielile de judecată efectuate de Comisia Europeană și două treimi din propriile cheltuieli de judecată efectuate în cadrul recursului, precum și propriile cheltuieli de judecată aferente procedurii în primă instanță.**
- 5) **Comisia Europeană suportă o treime din propriile cheltuieli de judecată și o treime din cheltuielile de judecată efectuate de GALP Energía España SA, de Petróleos de Portugal SA și de GALP Energía SGPS SA aferente procedurii de recurs, precum și propriile cheltuieli de judecată aferente procedurii în primă instanță.**

Semnături